

TSUNAMI'S

EEN KRACHTIGE NATUURRAMP

HANDLEIDING

LESPAKKET
VOOR LEERLINGEN
IN GROEP 6/7

BESTE JUF OF MEESTER,

De beelden van de verwoestende tsunami in Azië op Tweede Kerstdag 2004 staan nog steeds op ons netvlies gebrand. De kinderen in je klas waren toen nog niet eens geboren. Toch is het goed om ze te vertellen wat er toen is gebeurd. Want tsunami's zijn natuurrampen die nog steeds geregeld voorkomen. We zijn blij dat je voor dit lespakket hebt gekozen!

Bij natuurrampen komt Het Rode Kruis in actie om de slachtoffers te helpen. Maar ook de preventie van rampen en het geven van voorlichting over hoe te handelen in het geval van een calamiteit ziet het Rode Kruis als zijn taken.

We wensen je veel leerplezier!

Rode Kruis
Postbus 28120
2502 KC Den Haag
070 - 44 55 678
contactcenter@redcross.nl

Kerdoelen van dit lespakket

Kerdoel 49

De leerlingen leren over de mondiale ruimtelijke spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten en rivieren.

Kerdoel 50

De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.

Hoe ga je om met dit pakket?

Het lespakket over tsunami's kan worden gebruikt als aanvulling op het Rode Kruis lespakket over aardbevingen. Een tsunami is immers meestal het gevolg van een beving. Maar je kunt dit pakket ook los behandelen.

Je bepaalt zelf op welke manier je het lespakket gebruikt. Er is gekozen geen indeling te maken volgens lestijden. Zo kun je zelf bepalen hoeveel tijd je aan dit thema wilt besteden. Uiteraard raden we aan om elk hoofdstuk te behandelen zodat de leerlingen een volledig beeld krijgen van de oorzaken en gevolgen van een tsunami.

In deze handleiding vind je het internetadres van het filmpje waarnaar verwezen wordt in het werkboek. Je kunt het filmpje voor de les vast klaarzetten op het digibord. Ook de antwoorden op vragen en opdrachten vind je hier.

Filmmateriaal dat aansluit bij dit lespakket

Clipphangerfilmpje over het ontstaan van een tsunami.
www.youtube.com/watch?v=7cl2MN_DPnM

In de serie 'Klaas kan alles' test Klaas van Kruistum of hij een tsunami kan overleven.
www.youtube.com/watch?v=fR5wtqNRKok

Filmpje over het ontstaan van het Rode Kruis.
www.youtube.com/watch?v=9dvnnZ849FI

Laat de leerlingen de antwoorden invullen in de digitale pdf of in een print van het werkboek.

Pagina 2 Wat is een tsunami?

Wat hoort erbij?

Deze opdracht is bedoeld om de voorkennis van de leerlingen over tsunami's te inventariseren. Woorden die horen bij het begrip 'tsunami', zijn:

water
zee
golf
strand
haven

Pagina 3 Hoe ontstaat een tsunami?

De kinderen bekijken een filmpje over het ontstaan van een tsunami.

schooltv.nl/video/tsunami-een-tsunami-is-het-gevolg-van-een-zeebeving/#q=tsunami

De juiste volgorde

1. Twee aardplaten duwen tegen elkaar aan onder de zee. Als ze van elkaar losschieten, ontstaat er een zeebeving. = **G**
2. Door de zeebeving wordt het water omhoog geduwd. = **O**
3. Het omhoog geduwde water vormt golven. = **E**
4. De golven rollen naar de kust. Ze worden steeds langzamer en hoger. = **D**
5. Het water aan de kust loopt terug in zee. = **Z**
6. De enorme golf bereikt de kust en verwoest daar alles op zijn pad. = **O**

De gevonden woorden zijn: **goed zo.**

Meer tsunami's

Pagina 4 Waar komen tsunami's voor?

Waar ligt die zee?

Bespreek de antwoorden van een aantal leerlingen in de klas.

Ingrediënten tsunami

Japan ligt midden in de Stille Oceaan.

Pagina 5 De gevolgen van een tsunami

1. De tsunami beukt met enorme kracht op de kust.

2. Huizen en andere gebouwen zijn verwoest door de kracht van het water.

3. Auto's, boten en andere spullen worden meegesleurd door de vloedgolf en belanden op een andere plek.

4. Het kustgebied wordt overspoeld door een enorme stroom water. Als de zee zich terugtrekt, sleurt die een deel van het puin met zich mee.

5. Mensen raken hun huizen kwijt en hebben hulp nodig als voedsel en water en een plek om te slapen.

Pagina 6

Kun je een tsunami voorspellen?

Bespreek de antwoorden van een aantal leerlingen in de klas. Vertel dat tsunami's soms wel aangekondigd kunnen worden, maar dat dit meestal niet lang van tevoren lukt. Ook is het lastig om mensen in afgelegen gebieden – bijvoorbeeld op kleine eilandjes – snel te bereiken.

Tsunami op komst!

1. Het is een taak van het **Rode Kruis** om mensen voor te bereiden op een ramp.
2. Een seismometer is een instrument waarmee je **trillingen** in de aarde kunt meten.
3. Als er een zeebeving is gemeten, kun je berekenen of er kans is op een **tsunami**.
4. De mensen die in de buurt van de kust wonen, kunnen worden gewaarschuwd voor tsunamigevaar met een **sms'je of via de radio**.
5. Maar er is niet altijd en overal genoeg **geld** om dit te doen.

Wat moet je doen?

1. Wel doen.
2. Niet doen. Als je in een file terechtkomt, zit je in de auto in een val. Ga liever rennen.
3. Niet doen. Na de eerste golf kunnen er meer – nog grotere – golven volgen.
4. Wel doen.

Pagina 7

Het Rode Kruis in actie

Goed gelezen?

1. Het Rode Kruis komt in actie voor de slachtoffers van **natuurgeweld**.
2. De Rode Kruis-verenigingen werken **samen** bij grote rampen.

Nederlandse hulp in Sri Lanka

'Dankzij onze hulp konden veel mensen hun huizen **herbouwen**. We hielpen om het **papierwerk** in orde te maken, zodat de slachtoffers toestemming kregen om weer een huis te bouwen. We zorgden voor **bouwmaterialen** en een goed bouwplan. In de eerste drie **jaar** na de ramp bouwden we 622 huizen of knapten ze op. 1.400 gezinnen zijn geholpen met **geld** uit Nederland. We hielpen bij het opzetten van een bedrijfje of gaven vissers boten en **netten**. Zo kunnen de mensen weer zelf geld verdienen en verder met hun leven.'

Pagina 8

Doe de quiz

1. **G** in Nederland
2. **I** golf
3. **G** een zeebeving
4. **A** in de Grote Oceaan
5. **G** Je kunt een tsunami wel voorspellen, maar soms pas kort van tevoren.
6. **O** een hoger gelegen gebied.
7. **L** Het probeert tsunami's te voorkomen.
8. **F** Tsunami's komen soms ook voor in rivieren.

Het gevonden woord is: **gigagolf**.